

6. ULUSLARARASI TÜRK - AFRIKA KONGRESİ

SONUÇ DEKLARASYONU

6. Uluslararası Türk - Afrika Kongresi, “**Milenyum Kalkınma Hedefleri (MKH): Afrika'nın Kalkınmasında Sivil Toplumun Rolü ve Küresel İş Birliği**” ana teması ile **16-17 Aralık 2010** tarihinde TASAM Afrika Enstitüsü tarafından **İstanbul**'da düzenlenmiştir. Kongre'ye iştirak eden Türk ve Afrikalı STK'ların, Türk Devlet Kuruluşlarının, BM ve Afrika Birliği başta olmak üzere Kıta'daki Bölgesel Ekonomik Toplulukların ve Türk özel sektörünün önde gelen temsilcileri çeşitli oturumlarda yapmış oldukları sunumlarla; T.C. Dışişleri Bakanlığı, T. C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) ve İslam Kalkınma Bankası gibi kuruluşlar ise lojistik ve maddi destekleriyle Kongre'nin başarısına ciddi katkı sağlamışlardır.

6. Uluslararası Türk- Afrika Kongresi'nin “**Sivil Toplumun Sosyal Kalkınmadaki Rolü**” başlıklı ilk oturumda Afrika'nın Milenyum Kalkınma Hedefleri'ne ulaşabilmesinde dış ortaklıkların büyük önem arz ettiği, Türkiye ile Afrika arasında her alanda gelişen ilişkilerin memnuniyet verici olduğu kaydedildi. Afrika'daki anne ve çocuk ölüm oranlarının halen oldukça yüksek düzeylerde olmasının, önemli endişeleri beraberinde getirdiği; buna karşın demokrasi, şeffaflık ve ifade özgürlüğü gibi konulardaki gelişmelerin de umut verici olduğu belirtildi. Öte yandan birçok kıta ülkesinde cinsiyet ayrımcılığının önlenmesine yönelik çalışmalara özel önem verildiği, gençlerin sorunlarına yönelik araştırmalar yapıldığı, söz konusu hususlara ve sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin Afrikalı STK'ların her türlü işbirliğine açık oldukları anımsatıldı. Kıtada yaşayan kadınların parlamentolardaki temsil oranlarında önemli sayılabilecek düzeylerde artışlar gözlemlendiği, yine çalışan kadın sayısındaki artışın yoksullukla mücadele konusunda büyük önem taşıdığı kaydedildi. Türk STK'lar olarak dil, din ve ırk ayrımı gözetilmeksizin Afrika ülkelerine yardımlar yapıldığı; meslek edindirme kursları, el sanatları gibi gönüllü faaliyetlere özel önem verildiği, kalıcı konut yapımına yönelik projeler geliştirildiği, gönüllü sayısı arttığı sürece kalıcı projelerin sayısının da artacağı ifade edildi.

“**Sivil Toplumun Ekonomik Kalkınmadaki Rolü**” başlıklı ikinci oturumda Afrika'nın içinde bulunduğu sorunlu ortamda sömürgecilik döneminin günümüze olumsuz yansımalarının rolü üzerinde durulurken, ilgili STK'ların temsilcilerinin katılımlarıyla ekonomik göstergelere ilişkin etkin bir araştırma ağının oluşturulması gerektiği tavsiye edildi. Afrika ülkelerinde açılan yeni Türk Büyükelçilikleri ile birlikte Ticari Ataşeliklerin sayısının da arttığına dikkat çekilirken, söz konusu gelişmenin, Türkiye ile Afrika arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilere olumlu yönde katkı sağlayacağı ifade edildi. Afrika'nın ekonomik açıdan durumunu ortaya koyan somut çalışmalar yapılması gerektiğine ve bu kapsamda ilgili STK'ların katılımlarıyla uygun bir araştırma ağının oluşturulmasına yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur. Bunun yanı sıra gelişen insan kaynaklarına yatırım yapılması konusunda programlar geliştirilebileceği kaydedildi.

“**Sivil Toplumun Siyasi Kalkınmadaki Rolü**” başlıklı üçüncü oturumda siyasi kalkınma için Afrika'da istikrarlı yönetimlere ihtiyaç duyulduğu, Milenyum Kalkınma Hedefleri'ne ulaşılmasında söz konusu istikrarlı yönetimlere ciddi sorumluluklar düştüğü dile getirildi. Afrika ile yakın siyasi ilişkileri bulunan ülkelerin aynı zamanda STK'larla da diyalog halinde olmalarının, kıtayı daha iyi tanımak bakımından önemli olduğu belirtildi. Bu kapsamda Çin Halk Cumhuriyeti ve Brezilya örneklerinin hayli başarılı olduğu kaydedildi. Öte yandan Afrika'da ifade, meclis ve basın özgürlüğü, bilgi edinme hakkı gibi temel hakların temin edilmesine ihtiyaç duyulduğu anımsatıldı. Bu kapsamda yasama, yürütme, yargı ve sivil toplumun üstlendiği rollerin açıkça tanımlanması gerektiğine vurguda bulunuldu.

“Sivil Toplumun Kültürel Kalkınmadaki Rolü” başlıklı dördüncü oturumda Afrikalı STK’ların Afrika Birliği’nin temel organlarından Ekonomik, Sosyal ve Kültür İşleri Konseyi (ECOSOCC) toplantıları çerçevesinde bir araya gelerek çeşitli konuları ele aldıkları ve bu alanda Türk Sivil Toplum ve Düşünce Kuruluşlarıyla diyalogun arttırılmasına ve tanıtıma yönelik projelere ağırlık verilmesi gerektiği ifade edildi. Sivil toplumun katkısı olmadan kültürel ilişkilerin geliştirilmesinin ve güçlendirilmesinin mümkün olmadığı vurgulanan oturumda, Afrika kıtasının kültürel çeşitliliğine ve zenginliğine sıkça atıfta bulunuldu. Kültür konusu, Afrika’nın kalkınmasının anahtarı olarak nitelendirilirken; kültür ile kalkınma arasında yakın bir ilişki bulunduğu ve dolayısıyla hükümetlerin, kültüre gereken önemi vermesi tavsiyesinde bulunuldu.

“Milenyum Kalkınma Hedefleri’ne (MKH) Ulaşılmasına Yönelik Uluslararası- Bölgesel Örgütlerin ve Uzmanlık Kuruluşlarının Programları” başlıklı beşinci oturumda Afrika’daki kuruluşların çeşitli kalkınma stratejileri benimsedikleri, ancak buna karşın hemen her ülkenin birden fazla Topluluğa üye olmasının, ciddi kargaşalara neden olduğu dile getirildi. Buna karşın Afrika’nın bütünleşmesi kapsamında; ticaretin serbestleştirilmesi ve kolaylaştırılması, finansal kolaylıkların sağlanması, yatırımların teşviki ve özel sektörün desteklenmesi, altyapının gelişimi, bilimsel ve teknolojik kalkınma, cinsiyet eşitliği ve serbest dolaşım konularının büyük önem arz ettiği belirtildi.

“Milenyum Kalkınma Hedefleri’ne (MKH) Ulaşılmasında Devlet- Özel Sektör Ortaklığı” başlıklı altıncı ve son oturumda ise 2008 yılındaki İşbirliği Zirvesi sonrası karşılıklı üst düzey ziyaret trafiğinin gözle görülür ölçüde arttığı, özellikle Devlet Başkanı düzeyindeki karşılıklı ziyaretlerin, Afrika kıtası ile olan çok boyutlu ilişkilerimizin gelişmesi yönünde siyasi bir iradenin mevcut olduğu kaydedildi. Olumlu siyasi ilişkilerin paralelinde Türkiye ile Afrika arasındaki ticaretin hacminin de istikrarlı bir yükseliş gösterdiği, Türk özel sektörünün de Afrika’da yatırım yapmaya teşvik edildiği belirtildi. Bu kapsamda Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu’nun (DEİK) Afrika kıtasını stratejik bir partner olarak belirlediğini ve Türk özel sektörünün, Afrika kıtasındaki faaliyetlerini arttırmaya yönelik çalışmalarını sürdürmekte olduğu kaydedildi. Özellikle Türk-Afrika İş Konseyleri’nin Türk özel sektörü ile Afrika kıtasını birbirine bağlayan önemli köprü görevi üstlendikleri ve orta vadede Türkiye’nin Büyükelçilik açacağı tüm Afrika ülkeleri ile bir iş konseyi kurulmasının planlandığı dile getirildi. Öte yandan 20 Ağustos 2008 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Afrika Ticaret Sanayi Tarım ve Meslek Odaları Birliği arasında imzalanan anlaşma ile Türkiye-Afrika Odası kurulduğu da hatırlatıldı. Türk İş dünyasının “Gönüllüler Üst Kimliği” projesi adı altında Türk ve Afrika insanını buluşturduğu ve bu kapsamda; sağlık çalışmalarının yapıldığı, gerekli teçhizatların kurulduğu ve sağlık eğitimi verildiği belirtildi. Çalışmaların hızlandırılması amacıyla özellikle yerel bürokrasinin desteğine duyulan ihtiyaca vurgu yapılırken, özellikle vizelere ve projelere ilişkin süreçlerin hızlandırılmasının önemini altı çizildi. Türk İş dünyasının, Afrika’nın potansiyelinin farkına varabilmesi için önümüzdeki süreçte büyük ölçekli işletmelerin de Afrika’ya açılımlarının sağlanmasının büyük önem arz ettiği ve bu kapsamda heyetler halinde karşılıklı ziyaretlerin büyük önem taşıdığı kaydedildi. Türk ve Afrikalı özel sektörlerin, fuarlar ve çeşitli etkinlikler vesilesiyle doğrudan bağlantı kurmalarının önemine vurgu yapıldı.

Milenyum Kalkınma Hedefleri’nin, tüm aktörlerin birlikte çalışmaları ve sorumluluklarını tam olarak yerine getirmeleri koşuluyla ulaşılacak hedefler dizisi olarak tanımlanırken; Türkiye ile Afrika arasındaki samimi ve etkin bir dış ortaklığın, hükümetler ötesinde tüm aktörleri kapsamı gerektiğinin kaydedildiği Kongre’de **BM 2010 Kalkınma Yılı Çerçevesinde USTKİP “Sosyal Kalkınma”, “Ekonomik Kalkınma”, “Siyasi Kalkınma” ve “Kadın, Aile, Gençlik ve Kültür” Komisyonları Toplantıları** icra edildi.

17 Aralık 2010, İstanbul